

Šachy by se měly učit ve škole, říká expert

PRAHA V Česku neumíme rozvíjet talenty, a navíc devět z deseti výjimečných dětí zůstane neodhalené. Docent olomoucké Univerzity Palackého Martin Kubala má za to, že zlepšit situaci by mohly šachy. Nejraději by je zavedl do základních škol jako samostatný předmět. O vlivu šachové hry na rozvíjení intelektu hovořil na konferenci Světové rady pro nadané a talentované děti, která právě probíhá v Praze. „Hodiny šachu by ve škole mohly třeba doplnit hodiny matematiky,“ říká Kubala.

Co vás na ten nápad přivedlo?

Šachová hra zlepšuje kombinační, strategické myšlení a logické myšlení. Podporuje paměť, schopnosti soustředění i fyzickou kondici, výdrž. Hodina v základní škole trvá 45 minut, protože dítě není s to se déle soustředit. Ale šachová partie trvá běžně čtyři hodiny, často i déle. Tato hra rozvíjí i kreativní myšlení a flexibilitu. Naučíte se také hospodařit s časem. Za dvě hodiny musíte udělat čtyřicet tahů, jinak automaticky prohráváte.

Můžete vliv této hry na rozvoj inteligence nějak doložit?

Léta spolupracuji s Beskydskou šachovou školou ve Frýdku-Místku, kde jsem i sám šachově vyrůstal. Jenom letos jsme v těchto kroužcích podchytili 230 dětí ze sedmi mateřských škol. Jeden z trenérů letos v rámci bakalářské práce srovnal mentální dovednosti předškoláků, kteří jeden rok trénovali šachy, se skupinou těch, kteří je nehráli. Pomocí psychologických testů zjistil, že ti první měli ve všech výše uvedených dovednostech výrazně lepší výsledky.

Znamená to: hrajte šachy a zvýšíte si IQ?

Spíš bych to formuloval tak, že hra trénuje mozkovou činnost, může také pomoci rozvíjet osobnost a disciplínu. Když budete často zvedat činku, naroste vám sval, podobně mozek se po tréninku stane výkonnější.

S povinnými hodinami šachu v základní škole bychom byli ve světě průkopníky, ne?

Jen co vím, tak třeba arménský prezident letos vyhlásil, že v tamních

„Hodiny šachu by mohly ve škole doplnit hodiny matematiky. Zlepšují kombinační, strategické, logické myšlení i paměť.“

Martin Kubala

odborník na výchovu nadaných dětí

školách budou šachy povinné. S odůvodněním, že chce mít inteligentní národ, což je zároveň předpoklad k prosperitě.

Hádám, že budete zastáncem povinné maturity z matematiky.

Někdy mi přijde, že u nás se z generace na generaci přenáší taková póza, že matematika je „fuj“. Přitom jde jen o to, najít si k ní cestu.

Matematika jako jeden z mála předmětů nutí děti myslet. Přesto bych nutně netrval na tom, aby maturita z matematiky byla povinná. Alternativou by mohla být všeobecná zkouška z přírodovědných předmětů zahrnující kromě matematiky i fyziku, chemii a biologii.

Nechal jste si změřit inteligenci?

Nikoli, i když nějaké testy jsem v ži-

votě dělal. Pro mě je inteligentní kvocient jen číslo, inteligence je těžko uchopitelná veličina. Někdo může mít IQ třeba 150, ale bez sociální inteligence nebo píle své schopnosti neuplatní.

Proč všichni rodiče tak prožívají vše, co souvisí s inteligencí potomků?

Přehnané ambice jsou někdy spíš

na škodu. Své syny, kterým je teď šest a osm let, jsem na žádné testy nehnal. Mám radost, že se všestranně zajímají o okolní svět, začali hrát šachy. Každé dítě má nadání na něco a úkolem rodičů je to něco objevit. Proto se vyplatí nabízet dětem různé činnosti, aby ten jejich talent vyplul na světlo. Nic jim ale nevnucovat.

Ivana Karásková